

جمعه سرد. دل گرفته آسمان و هوای مالامال از عطر برف. با بهرام دبیری در آتلیه‌اش قرار گذاشته‌ام؛ آتلیه‌ای در فضایی متفاوت با دیگر فضاهای شهر. از میان باغچه‌ای عبور می‌کنم. حیاط خانه قدیمی‌مان را به یاد می‌آورم و زمستان‌های پربرفی که تا بهار هم تمام نمی‌شد چندنفری در آتلیه وی حضور دارند.

دبیری یک‌راست می‌رود سرر اصل مطلب. کمی راجع به برنامه س‌وال می‌کند و نهایتا دیدار را به نیم‌ساعت بعد در گالری «هرندی» موکول می‌کند. قبل از رفتن از او قول می‌گیرم به گالری‌های دیگری هم سرزنیم. او در گیر کاری است بنابراین، من زودتر راه می‌افتم. با توجه به نزدیکی گالری «آن»، قبل از حرکت به‌سوی گالری هرندی و دیدن آثار علی گلستانه، سری به آنجا می‌زنم؛ شهر فرنگی از آینه. موشک‌های آینه‌کاری‌شده، تابلوهایی از تصاویر مایکل جکسون، مرلین مونرو و یک زن ایرانی، که همگی آینه‌کاری شده‌اند. زیر آنها به فارسی نوشته شده ساخت آمریکا و ساخت ایران. نگاهی شاید اعتراضی یا درنظرگرفتن زیرپوستی بازار. هدفی در هاله‌ای از ابهام که بخش نگاه زیرپوستی به بازار و نمایشی‌بودن آنها، مفهوم غالب است. مقصد بعدی، گالری هرندی است که مریم فصیحی هرندی اداره‌اش می‌کند؛ در محله دروس. کوچک است، ولی صمیمی. نقاشی‌های گلستانه خیلی بزرگ نیستند و اغلب فروش رفته‌اند. میدان ساعت بزد، کوچه‌های تهران، خیابان‌های شهری در اسپانیا که همگی با مدادرنگی تصویر شده‌اند. گالری در هفته دوم نمایش، شلوغ نیست. به عبارتی غیر از من، بهرام دبیری و همراهانشان، بازدیدکننده دیگری ندارد. اگرچه در همان نزدیکی این گالری، نمایشگاهی از ویدئو و اجرای هنرمندی معاصر برپاست که بازدیدکنندگان بیشماری دارد. موضوعی که در نظر هنرمندانی همچون دبیری، میناییر است برای کسب شهرت و محبوبیت. دبیری پس از تاملی مقابل آثار با یک سوال سر حرف را باز می‌کند: «خب حالا شما چه می‌گویید؟» و من ترجیح می‌دهم سوال کننده باشم: «خود شما چه می‌گویید؟»

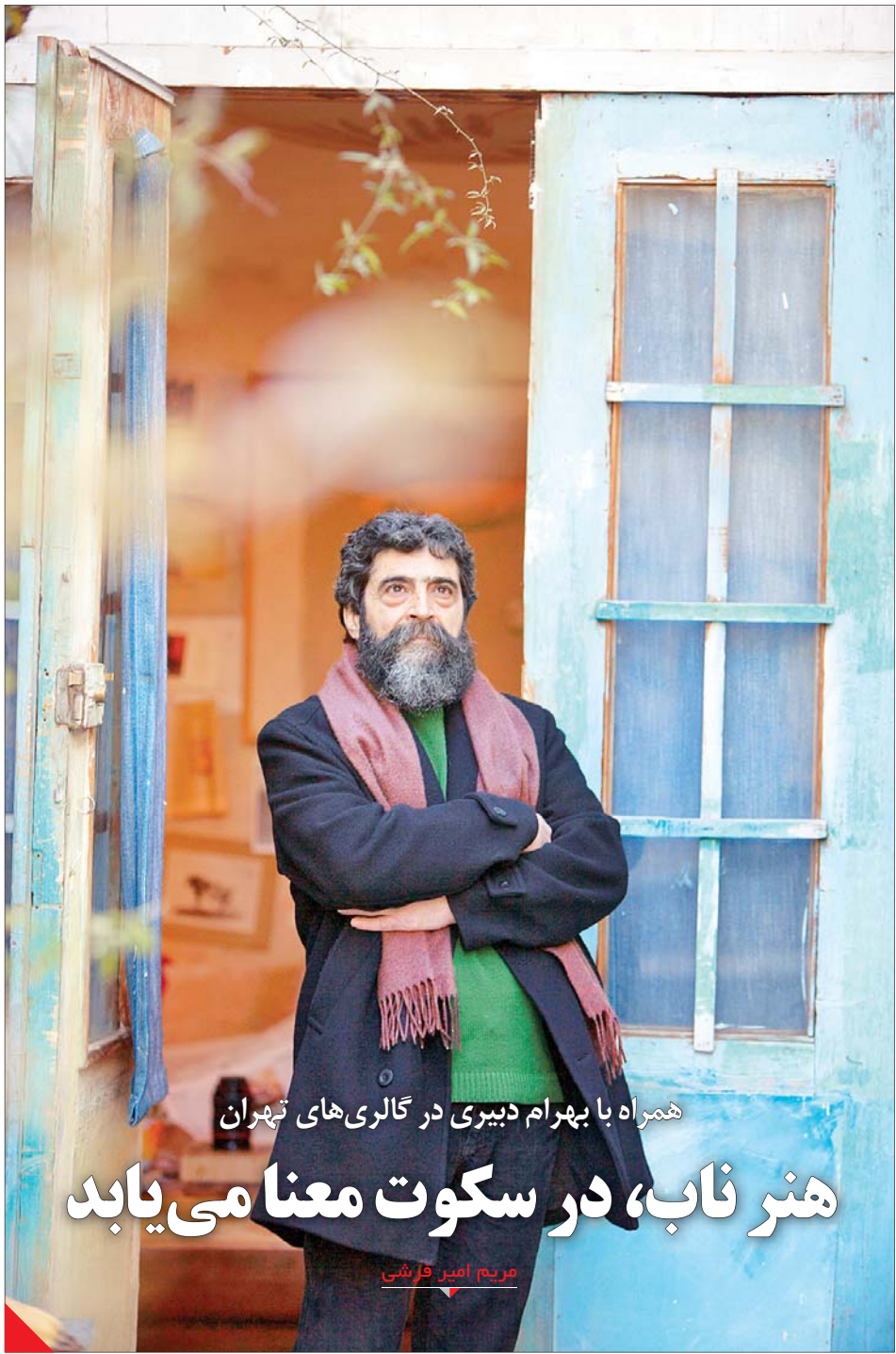
دبیری در یک جمله من را خلع سلاح می‌کند: «من می‌گویم که به دیدن نمایشگاهی آمده‌ای از نقاشی‌های یکی از بهترین نقاشان ایران» او گفت‌وگو را باهدفی روشن آغاز کرده و اینطور ادامه می‌دهد: «کسی هم نمی‌خواهد که به ایشان توجه کند، و گرنه می‌توانسته قصه مهم این است که دو گرایش عمده وجود دارد، همیشه هم وجود داشته و چیز تازه‌ای هم نیست. فقط کمی عمیق‌تر شده. یک گرایش انواع چراغ‌ها و اسم‌ها و تبلیغات و قیمت و بازار است و در گرایش دیگر، هنر خالص قرار گرفته که خلوت است و صمیمی. گلستانه هنرمندی است که دچار این عوارض نمی‌شود. بدون تبلیغات، بدون جنجال، بدون قیمت‌های عجیب. والا ما داریم کارهای نقاشی را می‌بینیم که نزدیک به ۵۰ سال مشغول فعالیت است. قیمت آثارش را در این نمایشگاه، یک‌ونیم‌میلیون تومان گذاشته؛ در شرایطی که برخی گالری‌های تهران، قیمت‌های عجیب‌وغریب برای آثار هنرمندان جوان می‌گذارند.

می‌گویم: «آثار گلستانه در طول این ۵۰سال نوعی مداومت در خود دارد، یک زبان شخصی که خیلی هم تغییر نمی‌کند، بیشتر بغنوعی مراقبه شبیه است. آدم با نقاشی‌های وی احساس قربات می‌کند با توجه به پرسشی که من همیشه در مورد هویت در نقاشی داشتم و به نظرم با به‌کارگیری نقش‌مایه‌های ایرانی صرف‌ا در نقاشی، اتفاق نمی‌افتد، چیزی که مثل آفت به جان بعضی از نقاشان ایرانی افتاده. اما در برخورد با آثار گلستانه بدون زیاده‌گویی، نوعی ویژگی مشترک سرزمینی و قومی را در ک می‌کنیم.» دبیری با طمأنینه جواب می‌دهد: «این همان گرایشی است که قبل از انقلاب هم وجود داشت و بعضی به‌عنوان سقاخانه از آن یاد می‌کنند. به‌کارگیری بعضی نشانه‌ها که ممکن است

طراحی‌های امیر فرهاد در «ژوهانسبورگ»

شرق: کلکسیون خصوصی گیلر در ژوهانسبورگ در رویکردی جدید برای تکمیل گنجینه خود به گردآوری آثار هنری روی کاغذ (art on paper) از سراسر جهان پرداخته است. در همین راستا سه‌قطعه از طراحی‌های روی کاغذ امیر فرهاد از سری تقدیر آلبوکرک از طرف کلکسیون گیلر خریداری شده است. امیر فرهاد واردشیر محصل تنها هنرمندان ایرانی حاضر در این مجموعه هستند. امیر فرهاد با آثار طراحانه خود شناخته شده؛ دستاوردی که حاصل شوخ‌طبعی او با مضامین اجتماعی و سیاسی بوده‌اند. آخرین نمایشگاه او در تهران با عنوان شکوفه نو بود، بعدتر

در نمایشگاه‌های گروهی در موزه پاک ژنو، آرترفر ابوظبی و لندن برپا شد. گالری هیلدبرند نیز بخشی از این مجموعه را در نمایشی گروهی در ۲۰۱۲ به نمایش گذاشت. از هنرمندان حاضر در این کلکسیون می‌توان به ممد اردنر، صباح آدم، الیزابت پیتون و نیوتن سوزا اشاره کرد. چندی پیش نیز نمایشگاه «خبرهای خوب از ایران» با نمایشگردانی امیر فرهاد در همکاری با مؤگان انجوی در گالری فرانک پائس ژنو عرضه شده بود. قرار است این مجموعه به شکل تور اروپایی در سال آینده به نمایش گذاشته شود.

بعضا خوب باشند و بعضا کلیشه‌ای؛ از ویژگی‌های آن است؛ نشانه‌هایی مثل پته‌جقه، ابروی پیوسته، خال بالای لب و متکا و... که هنوز هم استفاده‌می‌شود.

ولی هویت تاریخی، مربوط به درون هنرمند است، نه هیچ عارضه یا نشانه بیرونی، چراکه هنر، خصوصا نقاشی، هنری است جهانی، هنر احتیاج به ترجمه ندارد؛ اگرچه ترجمه شعر کار سختی است. نقاشی، یک تصویر است که از همان ابتدا برای همه مردم جهان، ترجمه شده.

هنر

هنر سقاخانه یا غیره می‌بینیم، از مقولات چالش‌برانگیزی است که در این سال‌ها مخالف و موافق زیاد داشته.» می‌پرسم: «خود نقاشان سقاخانه، مخالف این موضوع هستند و آثارشان را برگرفته از هویت شکل گرفته در بطن مردم می‌شمارند.» جواب می‌دهد: «من درمورد نام خاصی صحبت نمی‌کنم و حتی قصد قیاس نقاشان سقاخانه را هم ندارم در ادامه صحبت شما که گفتید این آثار بدون عنصر مشخصی حس ایرانی‌بودن دارد، به این موضوع اشاره کردم. نقاشی که خالق این آثار است، در این سرزمین رشد کرده، با این فرهنگ، با این بوها، با این چشم‌اندازها. به‌طور طبیعی اگر هر نقاشی در هر جا هست، متعلق به همان مکان است مگر اینکه آثاری را ببینیم که نمونه آن در حال حاضر در گالری‌ها بسیار است و نمی‌دانیم این هنرمند نیویورکی است، اهل چین است، یا جای دیگری. حتی از روی کاتالوگ این نمایشگاه‌ها می‌توان متوجه این موضوع شد.»

هنرمندی که با سزآن مقایسه می‌شود

در یکی از زندگینامه‌های علی گلستانه خوانده بودم که او از شاگردان پتگر بوده، اما دبیری نظر دیگری داشت: «بعید می‌دانم. علی گلستانه هم‌دوره آبدین آغداشلو است و این دو هم‌زمان نقاشی را شروع کردند. اگر من بخواهم در یک مقیاس جهانی به مقایسه علی گلستانه ببرازم، می‌توانم تنها او را با سزآن مقایسه کنم که پدر هنر مدرن است. با توجه به قدرتی که در استفاده از خطوط می‌بینیم، سادگی موجود در آثار، درعین استحکامی که در آنها هست فضاها، حجم‌ها و فاصله‌های به کار رفته در آثار بدون اینکه دچار هیچ نوع تصنعی شود، دارای نوعی حس و شعور بصری بسیار مقتدر و نفیس است. پیکاسو جمله‌ای دارد که می‌گوید، اثر هنری مهم نیست، افسانه اثر هنری مهم است. علی گلستانه برای خود یک افسانه است. در تنهایی‌ای که در آن، زندگی می‌کند. نه اهل مصاحبه است، نه اهل سروصدا، تنها به کارکردن مشغول است و این مساله مهمی است. در دورانی که همه از طریق شلوغ‌سازی و جنجال، اسمشان را مطرح می‌کنند. در نتیجه آن چیزی که ذات هنر است و در خلوت اتفاق می‌افتد، هم در هویت علی گلستانه وجود دارد. وهم در آثارش قابل‌رویت است»

هنرمندی که تا

تکنیک این مجموعه آثار گلستانه، مدادرنگی است. به نظرم شاید استفاده از روش دیگری به انتقال بهتر مفهوم موردنظر نقاش کمک می‌کرد و میزان تاثیرگذاری بر مخاطب کاملا عوض می‌شد؛ نه از وجه ارزشی بلکه به لحاظ میزان تاثیرگذاری. اما دبیری باز هم مخالف است: «ایا می‌توانیم شکل دیگری را به حافظ برای انتخاب لغات پیشنهاد کنیم، که مثلا اگر این جوری شعر می‌گفتی، بهتر بود؟»

او در ادامه به مسیر اولیه گفت‌وگو بازمی‌گردد: «همان‌طور که می‌بینید در این نمایشگاه ۸۰درصد آثار به‌فروش رفته به دودلیل، یکی به‌دلیل دوست‌داشتنی‌بودن آثار و خوب‌بودنشان. دوم اینکه هیچ توهم و ادعایی در این کارها نیست. بعضی‌ها هستند که از راه قیمت‌گذاری می‌خواهند کارشان را مهم جلوه دهند. گلستانه از این آسیب برکنار است. رای او مهم است که مردم عادی آثارش را در خانه خود داشته باشند. این صمیمیتی است که هم در تکنیک او وجود دارد هم در رفتار او و هم در زندگی بی‌ادعا و کناره‌گیری‌اش.

بعد از تعزیر

گالری گردیمان که تمام شد فهمیدم که دبیری خود نمایشگاهی انفرادی از نقاشی‌ها و طراحی‌هایش، درپیش دارد. گالری نگاه واقع در لواسان از امروز میزان آثار این هنرمند خواهد بود.

این نمایشگاه تا ۲۰ اسفند در لواسان، ابتدای بلوار اصلی، خیابان شکوفه، خیابان نگار، انتهای کوچه گلزار، پلاک ۳۲ دایر است.

«دامون‌فر»ی‌ها در گالری «شیرین»

زاویه نگاه‌های مختلف هنرمندان به این متریال و کارکردهای مفهومی‌اش پیش‌پیش‌روی مخاطبان قرار گیرد.» ۲۱نقاش حاضر در این نمایشگاه شامل سبزا ایری، مهدی بابایی، مرضیه باقری، مرتضی پورحسینی، نسیم تقی‌پور، سینا چوپانی، نیکو حاجی‌ترخانی، طه حیدری، سوده داود، لیلی رشیدی، هانیه صدری، زهرا طباطبایی، نفیسه عمران، پگاه لاری، مقداد لریپور، بهمن محمدی، زهرا مرصوص، رزمین نبی‌زاده، میلاد نعمتی، دانا نهداران و عادل یونسی هستند. گالری شیرین در خیابان ولنجک، کوچه هجدهم، شماره ۴ واقع است.

حل سودوکو سخت

۵	۷	۶	۸	۳	۴	۱	۹
۳	۸	۱	۷	۹	۵	۶	۲
۱	۵	۳	۴	۸	۲	۷	۹
۹	۱	۸	۶	۲	۷	۵	۳
۶	۲	۷	۵	۱	۳	۹	۸
۷	۶	۵	۲	۱	۹	۸	۳
۸	۴	۹	۲	۷	۵	۱	۳
۷	۳	۱	۶	۵	۳	۸	۲

حل سودوکو ۹×۹

۴	۷	۳	۱	۵	۲	۶	۹	۸
۱	۸	۲	۶	۹	۷	۵	۴	۳
۶	۵	۲	۳	۴	۸	۱	۲	۷
۵	۲	۱	۷	۸	۴	۹	۳	۶
۷	۳	۴	۹	۶	۵	۲	۸	۱
۸	۹	۶	۲	۱	۳	۷	۵	۴
۲	۴	۸	۵	۷	۶	۳	۱	۹
۳	۱	۷	۸	۲	۹	۴	۶	۵
۹	۶	۵	۴	۳	۱	۸	۷	۲

جدول ۱۹۲۸

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷
۲	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶
۳	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵
۴	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴
۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲
۷	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۸	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰
۹	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹
۱۰	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷
۱۲	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶
۱۳	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵
۱۴	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴
۱۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳

مکعب سفید

احمد آریامنش، هنرمند نقاشیخط:

در آثار نقاشیخط، تکنیک خودنمایی می‌کند

مریم آموسا

گالری ساربان از دوم‌اسفند به مدت ۱۸روز میزان دوازدهمین نمایشگاه انفرادی احمد آریامنش شده است. آریامنش در این نمایشگاه که عنوان آن زیرچرخ کیود برگرفته از بیتی از حافظ شیرازی است، مجموعه ۱۵نقاشی خط را در ابعاد ۱۲۰در ۱۲۰ به نمایش گذاشت؛ بوم‌های بزرگ و خوشرنگی که خط‌ها و رنگ چنان در آن با هم آمیخته بودند که بیننده از آنها حظ بصری می‌برد. از دیدگاه آریامنش مربع کامل‌ترین و مستحکم‌ترین فرم موجود است و نقطه نیز که اساس خط فارسی را تشکیل می‌دهد به فرم مربع است. در مربع‌های بزرگ آریامنش شاهد چرخش قلم و حالت‌های دوار هستیم که گاه حتی این دایره‌ها می‌توانند مخاطب را با حرکت رنگ به رنگ فصول و حرکت زمین همسو کنند.

آثار نمایشگاه‌اخیر آریامنش را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد؛ آثاری که روی سیاه و آثاری که روی بوم سفید خلق شده‌اند. بوم‌های سفید آریامنش چشم‌نوازتر هستند و فضاهای سفید به مخاطب فرصت جدیدی را می‌دهد که همراه پیچ‌وتاب‌های قلم آریامنش حرکت کند. آثار این نمایشگاه در ادامه منطقی آثار دوره‌های گذشته آریامنش خلق شده‌اند. در این آثار آریامنش، خط هویت خاصی‌تری پیدا می‌کند و در پس تعقل در محتوا به فرم و هندسه خطوط ترکیب‌بندی نیز می‌پردازد. آریامنش در آثار این مجموعه علاقه‌مند است که مخاطب از تماشای آثار لذت ببرد و درگیر معنا و حس نهفته زمان خلق اثر باشد. احمد آریامنش با بیان این مطلب که آثار این مجموعه را در یک سال اخیر خلق کرده است، گفت: متأسفانه اتفاقی که این روزها در نقاشیخط شاهد آن هستیم عدم توجه به مفهوم و کانسپت است و بیشتر هنرمندان این عرصه تنها به خلق آثار تزینی روی آورد‌ه‌اند و در این آثار بیشتر تکنیک خودنمایی می‌کند. از این‌رو تصمیم گرفتم در این مجموعه دغدغه‌های شخصی خودم را به نمایش بگذارم و در واقع زیر چرخ کیود نمادی از چیزهایی است که در برخی موارد از چشم ما پنهان می‌مانند.

احمد آریامنش گفت: گاهی عمیق‌ترین معانها از دل ساده‌ترین حالات

و لحظه‌های آدمی بیدار می‌شود. در واقع برای زندگی زیبا، زندگی‌کردن را می‌آموزد. اینگونه بود که بر آن شدم تا در انتقال تجربه درونی خود به واپسین گفت‌وگوی خوش رجوع کنم، چراکه تجربه‌ای باطنی در من خبر از دنیایی می‌داد که با پای خردورزی و منطق نمی‌توان بسیار ساده به آن راه پیدا کرد. با خلق این لحظه‌ها بود که توانستم به وجود راه‌هایی که در آفرینش است،

اعتراف کنم. او ادامه داد: جست‌وجوی ناتمامم، مرا به چشم‌اندازی کشاند تا با مقوله‌های تصویری به حقیقت «کارما» که در بطن زندگی آدمی وجود دارد، برسم؛ حقیقتی که می‌خواهد برتر از فلسفه به زندگی آدمی جهت دهد و در پی چرخش دوار حقیقت «کارما» ما به اشتراک حقایق، زشتی‌ها و زیبایی‌های دنیای خویش می‌نشینیم و می‌بینیم در آفرینش نتیجه اعمال هر انسانی به او بازمی‌گردد و تمام مقوله‌های زیبایی، زشتی، خوبی و بدی بازخورد رفتار خود ماست و این مهم را به وضوح می‌توان در چرخه زندگی شاهد بود. او افزود: طرح اندازی این ایده بیانگر دنیایی مدور در یک نماد منفرد است که با سخن و زبان تفاوت دارد. آنچه در این نمایشگاه شاهد آن هستیم، نیم‌نگاهی به واقعیت‌های زندگی است که زیر چرخ کیود آفرینش پنهان مانده است. آریامنش متولد ۱۳۴۷ همدان است. این هنرمند با بیش از ۲۰سال سابقه فعالیت حرفه‌ای در زمینه خوشنویسی و نقاشیخط، هم‌اکنون مدرس مراکز آموزش عالی و استاد انجمن خوشنویسان است. تالیف کتاب آموزشی خط نستعلیق تحت عنوان «همهانگی و حسن همجواری در نستعلیق»، تالیف کتاب آموزش خط کرشمه در سال ۱۳۷۹ و تالیف کتاب آموزش خط سفیر در سال ۱۳۸۹ از جمله فعالیت‌های این هنرمند محسوب می‌شود. آریامنش حضور در بیش از ۲۰۰نمایشگاه گروهی و ۱۲نمایشگاه انفرادی در ایران، روسیه، امارات‌متحده‌عربی، الجزایر، قزاقستان، ازبکستان و... را در کارنامه موفق هنری خود به ثبت رسانده است.

جدول ۱۹۲۹

افقی:

۱- ماتر بالیس-م-جان‌پناه جاده ۲- موج کوتاه فیزیکی- انگشت کوچک- خون‌آشامک سینمایی ۳- گوغنه‌ای چرم با سطح زیر و پز دار- اختاپوس- درون حاشیه‌۴- پسوند پُری و آکنده‌گی- خیمه و چادر- سید- از غلات ۵- از کشورهای بریتانیایی با مرکز «کاریدف»- نام پدر سام، جد رستم- وحی و الهام ۶- نوعی رقص و ورزش پر تحرک آفریقایی- از زبان‌های مغولی- قلمسه درخت ۷- در اصطلاح معماری به «برآمدگی منحنی میان دو تاق مجاور» گفته می‌شود- چوب خوشبو- پاینخت‌فراری ۱- سئگریزه ۸- بازیگر با سابقه سینما و تلویزیون کشورمان که چندی پیش برای دلجویی از لیونل مسی به اسپانیا سفر کرد ۹- سوسن زرد- آخرین نازی- شهر توت- لوز ۱۰- خرد و کوچک- نمایش- فرم‌نده و رهبر یک نیروی نظامی ۱۱- لوله غدارسان در گیاه- داستان یا سرگذشتی که به شعر بیان شده است- پول خرد هندی ۱۲- عدد خیطی ۱- قسمتی از پا- مکر و فریب- دینامیک ۱۳- کلمه آرزو- مخلوط‌کن- کرباس ۱۴- یقین- آشناری در ایالات‌متحده آمریکا- حرف زیادی ۱۵- مرحله پایانی سلوک آیین بودا- فاقد جای ثابت برای کار.

عمودی:

۱- تجا‌وز کننده- از توابع اسفهان ۲- نام علمی غضروف پشت زبان مهره داران که در هنگام بلعیدن چیزی نای را می‌پوشاند- فلز دماسنج- پیمودن ۳- مایکروبیو- همسر مرد- وسط و میانه چیزی ۴- طلایه دار اعداد- موسسه جبران‌کننده مالی خسارت- دیسک گردان ۵- شکایت- مالی که شخص برای کار برجسته یا خدمتی که کرده دریافت می‌کند- شناس ۶- واحد سنجش زلزله- خطاب